

D E Z S Ő A N D R Á S

MAFFIÓZÓK

MACKÓNADRÁGBAN

A MAGYAR SZERVEZETT BŰNÖZÉS
REGÉNYES TÖRTÉNETE
A 70-ES ÉVEKTŐL NAPJAINKIG

21. SZÁZAD
KIADÓ

Budapest, 2019

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	7
I. fejezet	
Hajnali határsértők 1973–1983	13
II. fejezet	
Külvárosi éjjelek 1983–1990	109
III. fejezet	
A káosz korában 1990–2000	173
IV. fejezet	
Az erőszak erejével 2000–2009	281
V. fejezet	
Másnap 2009–	349
Névjegyzék	396
Történeti levéltári források jegyzéke	414
Köszönetnyilvánítás	415

ELŐSZÓ

NEKEM GYALÁZTA A CIKKET, PEDIG NEM IS ÉN ÍRTAM. Valahogy mégis engem talált meg, találkozót kért, igent mondtam. Ha már így hozta a sors, találkozni akartam a magyar alvilág egyik leghírhedtebb alakjával.

Szívélyesen fogadott. Mintha egy klasszikus maffiafilmből lépett volna elő: zömök, kigyúrt alak, hátrazselézett, fekete haj. Nem tudom, be volt-e szívva, vagy csak az idegességtől volt, de minden izma remegett, miközben hol emelt hangon, hol alig érthetően magyarázott pár centire az arcomtól.

Csukott ajtó mögött beszélgettünk egy fitnesszterem hátsó irodájában, és csak akkor pöccent be, amikor szóba került az a bizonyos újságcikk, amely arról szólt, hogy megverték.

Megbeszéltük, hogy ad egy amolyan tisztázó interjút. „Életemben először, mert tegyük rendbe a dolgokat.” Hamar észrevettem, hogy nem az az érdekes, amit mond, hanem azok a megjegyzések, amiket már-már suttogva ejt el, nehogy a lehallgatók hallják. „Ma mindenki tróger és aljas. Amikor fiatal voltam, még voltak erkölcsök. Az egész eltorzult. Nincs jelentősége annak, hogy ki vagy, honnan jöttél, mit csináltál, mert ma már ez senkit sem érdekel” – fejtegette.

Később akkor hallottam róla újra, amikor a felesége felhívott, hogy a férjét az éjjel bevitték a rendőrök, mert gázpisztollyal lövöldözött egy bárban. „De nem ő a bűnös, ő csak védekezett” – mondta az asszony. Másnap bementem a bíróságra, ott ült a kommandósok gyűrűjében, az arca összeverve, a válla megrogyva, a keze az ölében. Néhány méterrel arrébb a szótlan feleség és néhány megmaradt barát, akik beszélgetés nélkül is pontosan tudták: az alvilág leszámolt egykori alkirályával, és ezt a meggyötört, megöregedett, egykor rettegett figurát ma már csak fogatlan oroszlánként tartják számon.

Röviddel később egy több mint húsz évvel ezelőtt elkövetett gyilkossági kísérlet miatt hosszú évekre elítélték; a bíróság bizonyítottan látta, hogy ő húzta meg a ravaszt.

Megszállottan érdekel a magyarországi szervezett bűnözés története és természetrajza.

A kétezres évek közepén egyszer már nekikezdttem a Los Angeles-i „magyar maffia” történetének megírásához, de nem jött össze.

A hivatali falak magasak voltak, a fenyegetések ijesztők, a szereplők szűkszavúak.

A kíváncsiság viszont megmaradt.

Ennek köszönhető, hogy most, több mint tíz évvel később végre megszületett a magyarországi szervezett bűnözés négy évtizedet felölelő sötét krónikája.

A történet darabjainak némelyikéhez elég volt lehajolni, de a nagy részét fáradságos munkával kellett összegyűjteni és összerakni. Élettörténetek, amelyeknek hiányzó darabjai állambiztonsági levéltárakban őrzött, szigorúan titkos rendőrségi dossziék mélyén heverték; összefüggések, amelyek megértéséhez nemcsak információ, de úgy látszik, idő is kellett.

Ez a könyv a hazai szervezett bűnözés elmúlt négy évtizedéről szól. Arról, hogy a hetvenes években hogyan alakult ki az a fajta bűnözés, amit ma szervezett bűnözésnek hívunk és az elmúlt négy évtizedben hogyan fejlődött, kik voltak a szereplői. A történet a hetvenes évek közepén kezdődik és lényegében napjainkig tart. A könyv öt nagyobb részből áll: az első kettő a hetvenes–nyolcvanas, a harmadik a kilencvenes, a negyedik a kétezres éveket, az utolsó pedig az elmúlt évek legfontosabb történéseit dolgozza fel.

Az adatgyűjtés során az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában is kutattam, a hetvenes–nyolcvanas évek történéseit jelentős részben egykori szereplők elmondásai és korabeli állambiztonsági, rendőrségi dossziék alapján rekonstruáltam. A történeti levéltárban olyan dossziék tartalmát tudtam feldolgozni, amelyeket előtte senki nem kutattott. Ezenkívül magyar és amerikai sajtóarchívumokat, adatbázisokat használtam, valamint bírósági ítéletekből, nyomozati anyagokból, vallomásokból is dolgoztam. Nagy segítségemre volt az Arcanum digitálisperiodika-adatbázisa. Mindemellett természetesen személyesen beszéltem több szereplővel, köztük volt rendőrökkel, bűnözőkkel, de még egy Los Angeles-i magánnyomozóval is. Felkerestem olyan embereket, akik valamilyen módon érintettek voltak, ismerték vagy a mai napig ismerik ezt a világot – köztük ügyvédeket, bűnügyi újságírókat.

A könyvben szereplő párbeszéddek egy részét a hozzáférhető, írott dokumentumok (vallomások, rendőrségi és állambiztonsági jelentések) alapján rekonstruáltam, egy másik részük pedig szó szerinti idézet, mert például videófelveletről vagy telefonlehallgatási jegyzőkönyvből származik.

A történet korántsem annyira romantikus, mint elsőre gondolnánk, és rossz könyvet vett kezébe az az olvasó, aki

tipikus Coppola-, Scorsese- vagy épp Guy Ritchie-féle maffiatörténet-füzérre számít.

Ebben a sztoriban nincsenek spagettin meghízott gyilkológépek, marhaszegyes bagelt reggeliző főnökök, titkos szertartásokat celebráló kápók, újságba csomagolt döglött halak, egymással rivalizáló családok, macskát simogató keresztapák, de még csak sima beszédű consiglierék sem közvetítenek a felek között, ha valakinek gondja van valakivel.

Ez nem film.

Itt nincs Gyilkosság Zrt., Bugsy Siegel, Meyer Lansky, Lucky Luciano, van viszont Markó Béla, Szájmon, Menyét, mert fasza gyerekekből azért mi is jól állunk. Ennek ellenére nem árt rögzíteni: a bűn az bűn, és egyetlen bűncselekmény sem igazolható és egyetlen bűnöző sem menthető fel azért, mert első látásra tökök és férfias hagyatékok hagyott hátra maga után.

Ezért ez a könyv nem akar legendákat és mítoszokat gyártani, és nem akar sem felmenteni, sem ítélni. Csúppán hitelesen, minden leírt mondatában védhetően, ezernyi rendőrségi jegyzőkönyv, több száz tanúvallomás és több tucat személyes interjú alapján a lehető legpontosabban megírni azt, ami történt.

Megírni egy világtérképen alig látható ország zárt közösségének apró, egymáshoz csak lazán kapcsolódó darabokból összeálló történetét, ami távolról nézve talán hasonlít a műfaj „klasszikusainak” munkásságához, de mégis bonyolultabb, és nekem talán izgalmasabb is. A sztori ugyanis vitathatatlanul egyfajta speciális korrajz is, ami minden jelenetében híven festi le egy társadalmi-gazdasági-kulturális sokkon áteső ország negyven évét.

Azt a negyven évet, ami felöleli az én életemet is, és ami ezáltal válik számomra még érdekesebbé és még inkább fontossá.

Az utóbbi időben sokan és sokszor próbálták megakadályozni, hogy minden gond nélkül, nyugodtan dolgozhassam.

Tudom, milyen az, ha megfigyelik az embert, ha megpróbálják együttműködésre bírni, ha nyomást gyakorolnak rá, ha feljelentik, ha eljárást indítanak ellene, ha álmatlanságban szenved. Nekem mindegyikből kijutott, de – bár milyen közhelyesen hangzik is – hiszek abban, hogy az újságírónak kötelessége mindent megtenni azért, hogy az igazság kiderüljön, és objektív megítéltetésre találjon.

Azt gondolom, ebben a könyvben közel járok ahhoz, hogy ez így legyen – ha van valami, amit el akartam mesélni a magyarországi maffia történetéről, azt most elmesélem.

Könyvemben rengeteg a szereplő, azt pedig, hogy ki kicsoda, nehéz nyomon követni. A névjegyzékben összegyűjtöttem azok neveit és rövid bemutatását, akikről a könyv egyes fejezeteiben hol hosszabban, hol rövidebben írok. A névjegyzékben van, aki teljes néven szerepel, mert korábban valamilyen formában „közszerelővé” vált. Mások monogrammal vagy gúnynéven, és akad olyan is, akinek én adtam álnevet – utóbbiakat csillaggal jelöltem.

I. fejezet

HAJNALI HATÁRSÉRTŐK

1973–1983

Főbb szereplők: Szájmon*, Szendrő Öcsi, G. Ferenc, K. Ervin, Maki, Gábor, Markó Béla, Buksi, Gida, Zubó, H. Zoltán, N. Ferenc, Csevi*, Meszes*, Pötyi, Totka Pál, Csoki, Ugó*, Pintye, Sztojka Pöki, Bikosz, Cinóber, Sárgalábú, J. Róbert, V. György

A TÖRTÉNET A HETVENES ÉVEKBE KEZDŐDIK. A gazdag kisiparosok, maszekok sorozatos betörések áldozatai lettek. A bűncselekmények hátterében jól szervezett, egymást segítő budapesti bandák álltak, amelyek vezéregyéniségeit Kaliforniából segítették hasonszőrű magyar bűnözők. A fejezetben korabeli rendőrségi és állambiztonsági akták alapján rekonstruálom a történeteket, és mutatom be a kialakulóban lévő hazai szervezett bűnözés úttörőit, a budai Old Firenze törzsközönységét.

A Négy páncélos egyikeként hírhedtté vált kasszafúrót, Makit, vagy éppen a „páncélosokhoz” csapódó Gábort, aki később meghatározó alakja lett a magyar alvilágnak. Szájmont, a kaliforniai magyar maffiafőnököt; jobbkezét, Öcsit, a jóképű stricit; Zubót; a rettegett Markó Bélát, és még a nála is keményebb Pötyit. De mások mellett felbukkan a történetben Buksi és az erőszaktól irtózó társa, Gida, a Mókus őrs, a rossz útra tért, de rendkívül tehetséges ökölvívó, Totka, valamint Meszes, az aranyifjú is. A másik oldalon azok a rendőrök sorjáznak, akik azzal szembesülnek, hogy a nehézfiúk közül többen az állambiztonság ügynökeiként kamatoztatják a konspirációs technikákról tanultakat.

A LÁTOGATÓ

„A Szájmónról dossziét nyitó százados ekkor még nem tudta, ki ült aznap az asztal túloldalán. Merthogy a tengerentúlon Szájmont már nemcsak irodaszerekkel foglalkozó üzletemberként, hanem a Los Angeles-i magyar maffia vezetőjeként emlegették.”

S. Csaba amerikai állampolgár – aki a történetben Szájmónként szerepel – csak egy volt az 1975. október 29-én, repülőgéppel Magyarországra érkező turisták közül, de a Magyar Népköztársaság számára minden bizonnyal a legfontosabb.

A toporgó utasok türelmetlenül várták a csomagjaikat, az üvegajtó mögött hozzátartozók, barátok, ismerősök ácsorogtak, többen a nyakukat nyújtogatva próbáltak befelé kukucskálni.

Az akkor még csak egyetlen terminállal működő Ferihegyi nemzetközi repülőtéren dolgozó vámosok két folyosót használtak az utasok beléptetésére. A piros folyosóra küldték a vámköteles cikkekkel érkezőket, a többiek, a külföldi turisták zöme pedig a zöld sávon keresztül léphetett magyar földre. Utóbbin csak szűrőpróbaszerűen ellenőrizték az utasokat; az agitprop osztály szerint nem tett volna jót az ország hírnevének, ha a nyugati turistákat már közvetlenül a belépés után zaklatni kezdik a hatóságok. Ennek jegyében a reptéri dolgozóknak mosolyogniuk is kötelező volt – ahol a nyugatiak először találkoztak a szocializmussal, kedvességet és közvetlenséget vártak el a személyzettől.

Szájmonnak aznap fontos dolga akadt Budapesten. Behívták a Belügyminisztérium alá tartozó igazgatásrendészet csak KEO-ként emlegetett Külföldiek Ellenőrző Osztályára. Miután kilépett az épületből, a kihallgató tiszt elégedetten dőlhett hátra a székében, és nyomban nekilátott, hogy megírja szigorúan titkos jelentését.

A százados elintézte, hogy Szájmon tartózkodási engedélyét meghosszabbítsák, de előtte még hosszan elbeszélgett vele. A megtermett, sportosan elegáns, göndörkés hajú, kerek arcú férfi szívesen beszélt az életéről, a százados pedig szorgalmasan jegyzetelt.

Szájmon elmesélte, hogy fiatalon egy autógumikat javító vállalatnál dolgozott betanított munkásként, de a munka mellett levelező tagozaton főiskolára is járt. Izomerejét az Újpesti Dózsa súlyemelőjeként kamatoztatta, de 1966-ban – amikor többedmagával Lengyelországból utaztak haza – csempészési ügybe keveredett. Majdnem hetvennapnyi előzetes letartóztatás után szabadlábra került ugyan, de a bíróság végül tízhavi börtönbüntetésre ítélte.

– Gondolhatja, mit éreztem... Az ember nem szívesen vonul börtönbe – mondta kissé megbántott hangon Szájmon, de hiába kereste a százados empátiáját, a tiszt fel sem nézett az előtte lévő iratok mögül.

Szájmonnak 1967-ben kellett volna börtönbe vonulnia, de előtte amolyan próba szerencse alapon útlevelet kértek a menyasszonyával azzal az indokkal, hogy Bulgáriába utaznak nyaralni. Porszem került a gépezetbe – megkapták. Természetesen nem jöttek haza: Jugoszlávián keresztül Olaszországba szöktek. Ott öt és fél hónapig egy menekülteknek fenntartott táborban éltek. Itt kihallgatta Szájmont az Interpol és az amerikai hírszerzés is, de mivel nem volt katona, nem tudott érdemi információkkal szolgálni. Amikor arról

faggatták, miért kér menekültstátust, jobb híján azt mondta:
– Nem tetszik a magyar politikai rendszer.

Nem sokkal később az amerikaiak jelezték, hogy menasszonyával bevándorolhatnak az Egyesült Államokba, így az olasz táborból Amerikába repültek. A New Jersey államban lévő New Brunswickban telepedtek le, ahol Szájmon 1956-ban Magyarországról elmenekült rokona lakott.

– Most viszont már Los Angelesben élek, és mindenféle apróságokat, használati cikkeket, papír- és ajándéktárgyakat árulok – magyarázta a századosnak.

– Los Angelesben?! Azt hittem, ott csak filmesek laknak – viccelődött a százados, de Szájmon nem zökkent ki a mesélésből.

– Egy kisebb üzletem van nem messze Hollywoodtól, és minden alkalmazottam magyar. Az ügyfeleinket telefonkönyvből, véletlenszerűen válogatjuk ki, felhívjuk őket, és elmondjuk, hogy ajándékot kaptak, amit viszont csak személyesen tudnak átvenni a boltban. Ha a kliens ráharap, és bejön hozzánk, már csak azon múlik a biznisz, hogy hogyan tudjuk rábeszélni arra, hogy megvegye a portékáinkat – fejtegette Szájmon, és talán még egy elismerő mosolyt is várt a pesties üzletlogika dicséretéért.

Szájmon nem titkolta, hogy jól megy az üzlet. Olyannyira, hogy hamarosan meg akarja venni a két Los Angeles-i magyar étterem egyikét, miután a vendéglő tulajdonosát szerelmi bosszú miatt megölték. A századosnak azt is elmondta, azért szeretné, ha rendszeresen utazhatna Magyarországra, mert így jobb színben tűnne fel Los Angelesben.

– Üzleti szempontból hátrányos, ha tudják rólam, hogy nem utazhatok be szabadon – mondta. A hazám érdekében kész vagyok a tőlem telhető bármilyen jellegű segítségre,

amennyiben ezt a magyar hatóságok igénylik – tette hozzá jól ismert klisével.

– Hát ezt nagyra értékeljük, de azt hiszem, ezt már nem én fogom eldönteni – vetette közbe a százados, aki – a későbbi jegyzőkönyvek tanúsága szerint – úgy gondolta, a hazatért üzletember, jó kapcsolata miatt, valóban hasznára válhatna a magyar hírszerzésnek.

A nevével külön dossziét nyitott, és azonnal kezdeményezte az amerikai magyar „további tanulmányozását”.

Ebben a jelentésben a százados nem említette meg Szendrő Öcsi nevét.

Ne gondoljunk hanyagságra vagy feledékenységre – Szájmon egyszerűen kihagyta (persze nem véletlenül) a beszámolójából legközelebbi barátját, holott a két férfi ugyanakkor disszidált és ugyanott telepedett le.

A két pesti vagány, Szájmon és Szendrő (vagy ahogy a barátai hívták, Öcsi) nemcsak Magyarországon voltak sülvétfőve együtt, hanem az Egyesült Államokban is. Kezdetben Szendrő is New Brunswickban élt, de jellemvonásai a kontinenscseré után sem sokat változtak. Öcsiről Pesten is tudták, hogy nem ijed meg sem a saját, sem a harangtorony árnyékától, bárkivel leállt bunyózni. New Brunswickban például csak a szerencsén múlt, hogy túlélte a nyakát és a mellkasát érő szúrásokat, amelyeket a *The Central New Jersey Home News* tudósítása szerint a 23 éves Saro Riverától kapott egy utcai csetepatéban.

A Szájmonról dossziét nyitó százados ekkor még nem tudta, ki ült aznap az asztal túloldalán. Merthogy a tengerentúlon Szájmont már nemcsak irodaszerekkel foglalkozó üzletemberként, hanem a Los Angeles-i magyar maffia vezetőjeként emlegették, a nála pár évvel fiatalabb, az „őszinte” feltárlkozásban elfelejtődött Szendrő Öcsit pedig a jobbkezeként.

MÁSİK MAGYARORSZÁG

„A trükkökkel, kerülőutakkal szerzett pénzt persze nem tarthatták bankokban, ezért egy-egy jól menő magánzó otthonában idővel jókora készpénzmenyiség halmozódott fel, ami vonzó célponttá tette őket az alantas bűnözők körében.”

Amikor Szájmon 1975-ben hazalátogatott, más ország fogadta, mint amelyet nyolc évvel korábban elhagyott.

A barakk egészen vidám hely lett, mivel az ország vezetője, a Magyar Szocialista Munkáspárt főtitkára, Kádár János felismerte: lazítani kell a gyeplőn, és engedni kell némi szabadságot az ötvenes–hatvanas években testileg-lelkileg megfáradt és meggyötört népnek.

A pártvezetés szerencséjére ekkorra kezdett beérni az a gazdaságpolitika is, amelyet Nyers Rezső vezetésével a hatvanas évek közepén hirdettek meg Kádárék. Az „új gazdasági mechanizmusnak” köszönhetően a hetvenes évek elejére szélesedett a kínálati piac, és már nem számított kuriózumnak, ha egy lakásban hűtőszekrény, porszívó, mosógép, esetleg tévé is szolgálta az ötéves tervek megvalósításáért küzdő munkásosztályt.

Az emberek többsége sem híve, sem ellensége nem volt a rendszernek, inkább alkalmazkodott a sajátosságokhoz, és megpróbálta a lehető legtöbbet kihozni a megváltozott mindennapokból.

Az új gazdasági mechanizmus korszakát 1975 tavaszán a „fejlett szocialista társadalom felépítésének” programja

követte. Az Országgyűlés elfogadta a társadalombiztosítási törvényt, állampolgári jog lett az ingyenes orvosi ellátás, és az alkotmányban rögzítették, hogy ötévente országgyűlési választásokat kell tartani.

A szocialista pártvezetés kínosan ügyelt arra, hogy a honbúske elvtársai a saját bőrükön érezzék a fejlődést, és kétségtelen tény, hogy sokáig fenn tudták tartani a modernitás látszatát. A programhirdetés után nem sokkal később felavatták az M7-es autópálya Székesfehérvár és Balatonvilágos közötti szakaszát, Győrben átadták az egymilliomodik lakást, valamint sor került a paksi atomerőmű alapköveté- lére. Mindezek jól illeszkedtek a sorba, és a közhangulatra az is jókora hatással volt, hogy az egy főre jutó reáljövedelem és fogyasztás folyamatosan, dinamikusan növekedett. A családok döntő többsége úgy érezte, hogy jelentősen nőtt az életszínvonala, és ez még akkor is igaz volt, ha egyre inkább érzékelhetővé vált a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok leszakadása.

Az „új politika” támogatottságát leginkább abban kell keresni, hogy könnyebbé és tervezhetőbbé vált a hétköznap- napi élet. A program ugyanis kiemelten kezelte azt a törekvést, hogy az addig kizárólag állami irányítás alatt álló gazdaságba valamilyen módon bevonják a privát szféra szereplőit is. Az emberek és az állam gyakorlatilag alkut kötött egymással: ha javul az életszínvonal, akkor a társadalom különösebb nehézség nélkül tolerálja a puha diktatúra néhol igencsak véleményes elemeit és eszközeit.

Emiatt – noha a szocialista vezetés a propaganda szint- jén még ellenségként tekintett a kapitalistákra – az állam már megengedte azt is, hogy bizonyos vállalatok (és rajtuk keresztül a magánzók) piaci szabályok alapján működjenek.

Aki sokat dolgozott, esetleg volt egy kis sütnivalója, az jobb életszínvonalat tudott teremteni magának és a családjának. Ennek jegyében sokan vállaltak másodállást, az élelmesebbek pedig az állami munkahelyeik adta lehetőségeket felhasználva fusizni kezdtek. Kialakult és hamar megerősödött a második gazdaság, amelyben – legális vagy éppen félillegális úton, de – néhányan látványosan meggazdagodtak.

Ennek motorja az úgynevezett gebinezés volt, ami a hetvenes évek közepére vált elfogadott vállalkozói formává. A gebines rendszernek az volt a lényege, hogy az állam üzlet-helyiségeket (presszót, éttermet, zöldségboltot, cukrászdát, lángossütőt) és azok teljes berendezését ingyenes használatra adta oda a vállalkozó kedvűeknek; gyakran jutalmaztak így sportolókat, az államnak kedves embereket.

A gebinesek a bevételük bizonyos százalékát kifizették a fenntartó állami vállalatnak, viszont sohasem tartoztak annak szoros elszámolással, ráadásul maguk dönthették el azt is, kiket alkalmaznak. Vagyis ha ügyesen játszottak a papírokkal, azaz trükköztek az elszámolással, akkor elég pénzt kereshettek ahhoz, hogy házat, autót, nyaralót vehessenek maguknak.

A köznép irigykedve nézett a tollasodó újgazdagokra; lényegében ők voltak a gazdasági bűnözés első fecskéi. Az átlagember úgy érezhette, hogy a gebines „magánzók” nem a szorgalmuknak, hanem a kapcsolataiknak és a korrupciónak köszönhetik az előbbre jutásukat.

Persze aki okos volt, nem élt nagylábon, legfeljebb csak a szűkebb környezete tudta róla, hogy van mit a tejbe aprítani. A trükkökkel, kerülőutakkal szerzett pénzt nyilvánvalóan nem tarthatták bankokban, ezért egy-egy jól menő magánzó otthonában idővel jókora készpénzmenyiség halmozódott fel, ami vonzó célponttá tette őket az alantas bűnözők körében.

Az árnyékgazdaság fellendülésében a külföldi turisták is jelentős szerepet játszottak, hiszen a zárt, vasfüggönnyel elválasztott gazdasági rendszerben a pártapparátus tagjain és a gebineseken kívül csak a külföldieknek volt pénzük.

Míg az ötvenes években gyakorlatilag senki sem jött Magyarországra, a hatvanas években beindult a turizmus. Kezdetben csak az állami idegenforgalmi vállalat, az IBUSZ profitált ebből, de a hetvenes évekre már évente egy-kétmillió turista érkezett Magyarországra.

És ha jöttek, hoztak magukkal pénzt is, amire égető szüksége is volt a magyar gazdaságnak.

Sorra épültek a magyarok pénztárcájának luxusnak számító szállodák, ezekben csak a külföldiek engedhették meg maguknak a méregdrága szobákat.

Az alkalmazottak tátott szájjal nézték, ahogy a vendégek kilószámra viszik fel szobáikba a déligyümölcsöket, miközben az átlag magyar családnak már fél kiló banán is igazi kincsnek számított. A szállodai dolgozók éltek is a kínákozó lehetőségekkel: ha a vendég valutával fizetett, forintról állítottak ki számlát, majd az alkalmazott a saját pénztárcájából töltötte fel a kasszát, a valutát pedig zsebre tette. A rendszer jól működött, és hiába voltak a hotelok kiemelt megfigyelési célpontok, a rendőrség nem igazán tudott gáttat szabni a hétköznapi csencseléseknek.

A nyugati, valutával tömött pénztárcával érkező turisták azonban nemcsak az állam és a magánzók, hanem a bűnözők számára is fontos bevételforrást jelentettek. Az ősztől tavaszig a fővárosi éjszakában mozgolódó, a nyári szezonban a Balatonnál portyázó alvilági figurák zsebeiben lapuló márka és dollár – közvetve vagy közvetlenül – az idegenforgalomból származott.

Furcsamód a külföldiek pénzére utazó első bűnözői csoportok szintén külföldiek voltak. A korabeli leiratok szerint már 1970-ben számontartott a rendőrség olyan, szervezettek mondható bűnözői kört, amely olasz és jugoszláv maffiózók irányítása alatt működött. Vendéglátóhelyeket üzemeltettek, prostituáltakat futtattak, valutával, órákkal, ékszerrel, farmerral kereskedtek, majd ezeket a feketepiacon, elsősorban a hírhedt Ecserin értékesítették.

Akkortájt egy ügyes csempész egy-egy nagyobb üzlettel több mint félmillió forintot is kereshetett, ez az akkori három-négyezer forintos havi átlagfizetéshez képest óriási összeg volt.

Ebbe a kicsit balkáni, kicsit sufnituning, kicsit mutyizagú országba érkezett haza Szájmon, aki saját bevallása szerint több dolgon lepődött meg, mint amennyin szörnyülködött, és lényegesen több lehetőséget látott a sikeres üzletelésben, mint amennyi akadályt.

Hogy olvasott-e napilapokat, nem tudni, mindenesetre vélhetően hozzá is eljutott a hír, hogy Budapesten és környékén abban az évben feltűnően megsaporodtak a rablások, és az ismeretlen elkövetők előszeretettel fosztogatták az állami és privát pánccélsekreneyeket. A rendőrök nem igazán tudtak mit kezdeni az új módszerekkel és új eszközökkel elkövetett bűncselekményekkel, így nagyjából csak addig jutottak el, hogy nevet adtak a bandának.

Akkor még senki sem tudta, hogy egy év múlva a népszerű lengyel tévéfilmsorozat nyomán „Négy pánccélos” név alatt futó csapat tagjai, G. Ferenc, D. Gábor, L. Attila (Maki), K. Ervin már a vádlottak padján ülnek, és Magyarország első fajsúlyosabb szervezett bűnözési perét végül egyikőjük sem ússza meg tíz év börtönbüntetésnél kevesebbel.